

VALSTYBINĖ AKREDITAVIMO
SVEIKATOS PRIEŽIŪROS
VEIKLAI TARNYBA

BRANGIOS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS TECHNOLOGIJOS

POZITRONŲ EMISIJOS TOMOGRAFAI

2025 M.

MEDICINOS PRIEMONIŲ IR SVEIKATOS TECHNOLOGIJŲ SKYRIUS

2026

IŽANGA

Vykdydama nacionalinę sveikatos politiką bei remdamasi Pasaulio sveikatos organizacijos rezoliucijos „Sveikatos priežiūros technologijos“ (WHA60.29) rekomendacijomis Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Akreditavimo tarnyba) nuo 2010 m. liepos 1 d. renka ir sistemina duomenis apie Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigose naudojamą brangią sveikatos priežiūros technologiją.

Brangioms sveikatos priežiūros technologijoms priskiriamos medicinos priemonės (pozitronų emisijos tomografai, linijiniai greitintuvai, magnetinio rezonanso tomografai, gama kameros, angiografai, kompiuteriniai tomografai, mamografai, diagnostinės rentgeno ir diagnostinės ultragarsinės medicinos priemonės (toliau – priemonės), kurių įsigijimo kaina su PVM (įskaitant priedus) viršija 28 962 eurus ir su kuriomis teikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos visiškai ar iš dalies apmokamos iš PSDF biudžeto lėšų.

Akreditavimo tarnybos renkami duomenys apie brangią sveikatos priežiūros technologiją, apima **pagrindinę informaciją** apie medicinos priemones: tipas/ modelis, serijos/ partijos Nr., CE ženklas, gamintojas, pagaminimo, įsigijimo ir naudojimo pradžios datos ir **papildomus duomenis** apie brangią sveikatos priežiūros technologiją: technines charakteristikas, naudojimo intensyvumą (laiką), atliekamų tyrimų (procedūrų) skaičių, įsigijimo ir naudojimo išlaidas.

Sveikatos priežiūros įstaigų pareiga teikti duomenis ir jų teikimo tvarka yra reglamentuota Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. V-383 „Dėl medicinos priemonių instaliavimo, naudojimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (nauja redakcija 2016-02-17 įsakymas Nr. V-27) ir Akreditavimo tarnybos direktoriaus 2014 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. T1-954 „Dėl duomenų apie naudojamą medicinos priemones registravimo ir pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (nauja redakcija 2021-05-12 įsakymas Nr. T1-1369).

SANTRAUKA

Šioje analizėje apžvelgiamos Lietuvos asmens sveikatos priežiūros įstaigose naudojamos brangios sveikatos priežiūros technologijos – pozitronų emisijos tomografai (toliau – PET) - ir analizuojami su šių technologijų naudojimu susiję duomenys, remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. V-383 „Dėl medicinos priemonių instaliavimo, naudojimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (nauja redakcija 2016-02-17 įsakymas Nr. V-27) ir Akreditavimo tarnybos direktoriaus 2014 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. T1-954 „Dėl duomenų apie naudojamas medicinos priemones registravimo ir pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (nauja redakcija 2021-05-12 įsakymas Nr. T1-1369). Remiantis šiais teisės aktais, renkami ir analizuojami duomenys apie PET, kurių įsigijimo kaina su PVM (įskaitant priedus) viršija 28 962 eurus ir su kuriais teikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos visiškai ar iš dalies apmokamos iš PSDF biudžeto lėšų. Pozitronų emisijos tomografai pagal technines charakteristikas gali būti PET, PET/KT arba PET/MRT kombinacijos tipo.

Analizės metodika. Atliekant šią apžvalgą, buvo išanalizuoti Lietuvos asmens sveikatos priežiūros įstaigų 2025 m. pateikti duomenys apie brangias sveikatos priežiūros technologijas. Vertinant šių priemonių naudojimo intensyvumo vadovaujamosi Akreditavimo tarnybos direktoriaus patvirtintais brangių sveikatos priežiūros technologijų naudojimo intensyvumo vertinimo rodikliais (2017 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. T1-283 „Dėl brangių sveikatos priežiūros technologijų naudojimo intensyvumo vertinimo rodiklių“). Papildomai buvo remiamasi Lietuvos statistikos departamento, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO/OECD) duomenimis bei Radiologinės ir elektromagnetinės pramonės Europos Koordinavimo komiteto (COCIR) ir Kanados radiologų asociacijos rekomendacijomis.

Rezultatai. Lietuvos SPI 2025 m. buvo naudojami 2 pozitronų emisijos tomografai kombinuoti su kompiuteriniais tomografais (PET/KT). Šias priemones turi Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės VšĮ Kauno klinikos ir VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikos.

2025 m. 1 mln. gyventojų teko 0,7 PET. OECD 2023–2022 m. duomenimis, 26 Europos regiono šalių vidurkis - 2,5 PET/1 mln. gyv.

Lietuvoje naudotų PET/KT eksploatacinio amžius vidurkis buvo -7,7 m. Viršijančios 10 m. senumo ribą technologijos laikomos neatitinkančiomis šiuolaikinių technologijų, jas būtina pakeisti naujomis.

Per 2025 m. Lietuvoje PET/KT priemonėmis iš viso atlikta 4 124 tyrimų, o tai 5,6% daugiau nei praėjusiais metais. Pagal metinį atliekamų tyrimų skaičių Lietuvoje vienas PET/KT

naudojamas mažu intensyvumu ($< 2\,000$ tyrimų per metus), kitas PET/KT naudojamas vidutiniu intensyvumu ($2\,000 - 4000$ tyrimų per metus).

SANTRUMPOS

OECD (EBPO) – ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija

LSMU – Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

PET – pozitronų emisijos tomografas

PET/KT – pozitronų emisijos tomografai kombinuoti su kompiuteriniais tomografais

SPI – sveikatos priežiūros įstaiga

Akreditavimo tarnyba – Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (VASPVT)

VšĮ – viešoji įstaiga

VUL – Vilniaus universiteto ligoninė

TURINYS

SANTRAUKA	3
SANTRUMPOS	5
LENTELIŲ SĄRAŠAS	7
PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS	8
I. PET SKAIČIUS LIETUVOJE IR PALYGINIMAS SU EUROPOS ŠALIMIS	9
1. PET/KT SKAIČIUS LIETUVOJE	9
2. PET SKAIČIUS EUROPOS ŠALYSE.....	10
II. PET/KT LIETUVOS SPĮ.....	12
1. PET/KT PASISKIRSTYMAS FUNKCINIUOSE REGIONUOSE	12
2. PET/KT PASISKIRSTYMAS PAGAL EKSPLOATAVINĮ AMŽIŲ	12
3. PET TECHNINĖS CHARAKTERISTIKOS	13
4. NAUDOJIMO INTENSYVUMAS (TYRIMŲ SKAIČIUS)	14
5. NAUDOJIMO INTENSYVUMAS (NAUDOJIMO VALANDŲ SKAIČIUS)	16
6. PET/KT NAUDOJIMO IŠLAIDOS LIETUVOS SPĮ.....	17
POZITRONŲ EMISIJOS TOMOGRAFŲ NAUDOJIMO LIETUVOS SPĮ IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS	18
LITERATŪRA	20

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. PET/KT skaičius Lietuvoje 2025 m.....	9
2 lentelė. PET/KT skaičiaus pasiskirstymas pagal gyventojų skaičių 2025–2024 m.....	9
3 lentelė. PET/KT pasiskirstymas pagal eksploatacinį amžių (2025 m.)	13
4 lentelė. PET/KT tyrimų skaičius 2025–2024 m. SPI	14
5 lentelė. PET/KT naudojimo intensyvumo klasifikacija.....	14
6 lentelė. PET/KT tyrimų skaičiaus pasiskirstymas pagal gyventojų skaičių (2025 m.)	15
7 lentelė. Lietuvos SPI eksploatuotų PET/KT įsigijimo kaina.....	17
8 lentelė. PET/KT naudojimo išlaidos (Eur) Lietuvos SPI 2025 m.	17

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1 pav. PET skaičius 1 mln. gyventojų Europos šalyse 2024–2023 m. (OECD)	10
2 pav. PET skaičius 100.000 gyventojų Europos šalyse 2024–2023 m. (Eurostat)	11
3 pav. PET/KT skaičius viešosiose SPI pagal funkcinis regionus (2025 m.).....	12
4 pav. PET tyrimų skaičius 1 000 gyventojų Europoje 2023 m. (OECD)	15
5 pav. PET tyrimų skaičius 100.000 gyventojų Europoje 2023 m. (Eurostat).....	16

I. PET SKAIČIUS LIETUVOJE IR Palyginimas su EUROPOS ŠALIMIS

1. PET/KT SKAIČIUS LIETUVOJE

Akreditavimo tarnybos duomenimis, 2025 m. Lietuvoje buvo naudojami 2 pozitronų emisijos tomografai kombinuoti su kompiuteriniais tomografais (PET/KT). Jie yra instaliuoti ir eksploatuojami Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės VšĮ Kauno klinikose (2012 m.) ir VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikose (2023 m.) (1 lent.).

Nurašyti. 2025 m. nurašytų PET/KT nebuvo.

1 lentelė. PET/KT skaičius Lietuvoje 2025 m.

Eil. Nr.	Istaigos pavadinimas	Apskritis	PET skaičius	Pagaminimo data	Išsigijimo data	Naudojimo pradžios data	PET tipas*	KT sluoksnių sk.
1.	LSMU VšĮ Kauno klinikos	Kauno	1	2011	2012.02	2012.08	AU, ST	64
2.	VšĮ VUL Santaros klinikos	Vilniaus	1	2023	2023.10	2024.01	AU, ST	32

Pastabos: * - AU – automatinis, ST–stacionarus.

PET/KT skaičius, tenkantis 1 mln. gyventojų Lietuvoje. Remiantis Valstybės duomenų agentūros [2] gyventojų skaičiaus duomenimis, 2025 m. Lietuvoje 1 milijonui šalies gyventojų vidutiniškai teko **0,7 PET/KT** (2 lent.).

2 lentelė. PET/KT skaičiaus pasiskirstymas pagal gyventojų skaičių 2025–2024 m.

Rodikliai	Metai	
	2025	2024 m.
PET/KT skaičius Lietuvoje	2	2
Gyventojų skaičius*	2 893 288	2 891 232
PET/KT skaičius/ 1 mln. gyventojų	0,7	0,7
PETKT skaičius/ 100.000 gyventojų	0,07	0,07

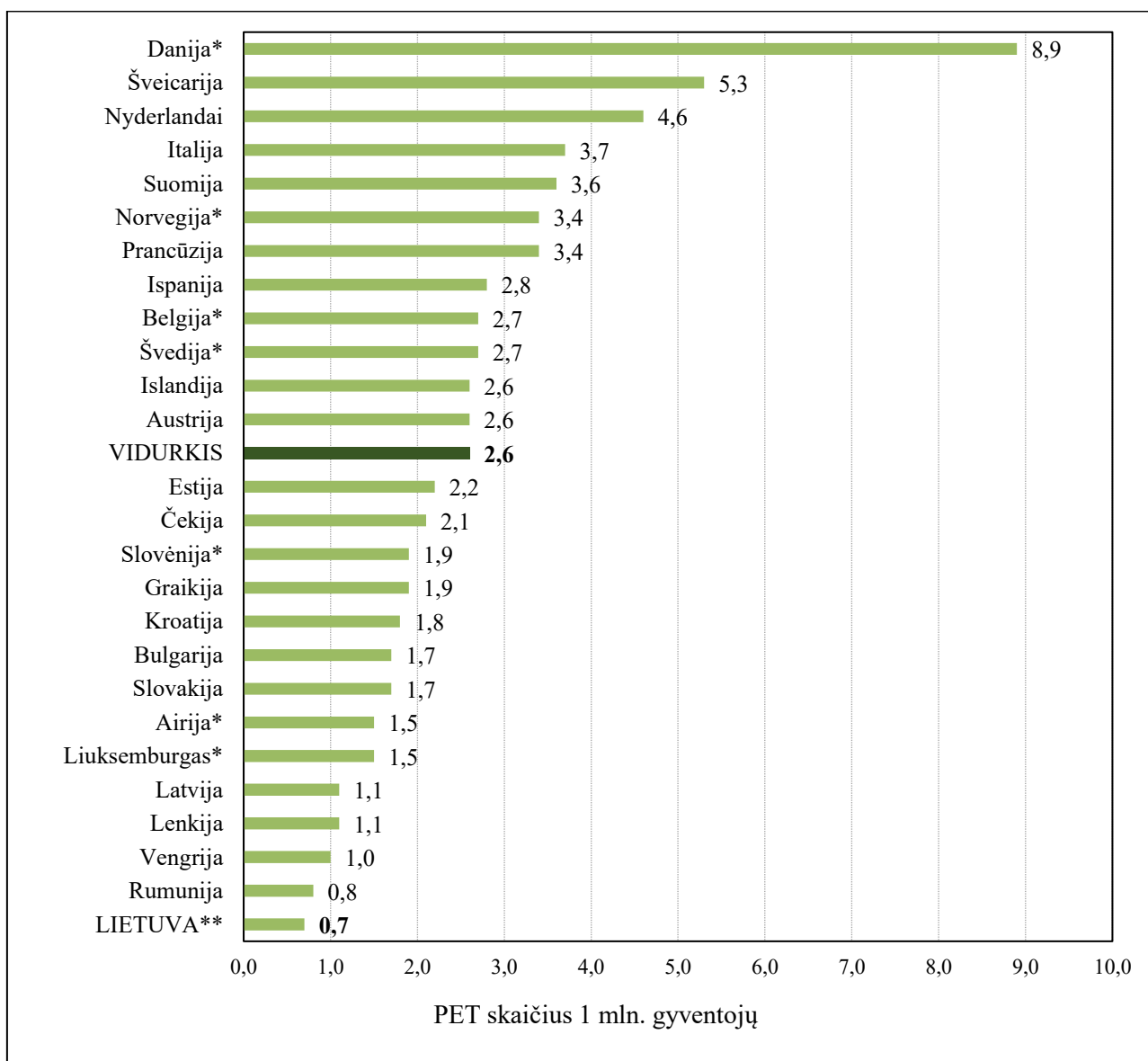
Pastabos:* – atitinkamai 2026 m. ir 2025 m. pradžioje.

2. PET SKAIČIUS EUROPOS ŠALYSE

OECD. Tarptautinės *Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos* (angl. *Organization for Economic Co-Operation and Development*, toliau – OECD) 2024–2023 m. duomenimis, Europoje pagal 1 mln. gyventojų tenkančių PET skaičių dominuoja Danija (8,9 PET/1 mln. gyv.) (1 pav.). 1 pav. pateikti duomenys reprezentuoja 26 Europos šalių statistiką.

OECD 2024–2023 m. duomenimis, 26 Europos regiono šalių **vidurkis – 2,6 PET/1 mln. gyv.** Lietuvos naujausias (2025 m.) rodiklis – 0,7 PET/1 mln. gyventojų. Kadangi iš OECD pateiktų duomenų išvestas vidurkis nereprezentuoja viso Europos regiono, tiesioginis Lietuvos ir Europos šalių vidurkio lyginimas nėra absoliučiai tikslus.

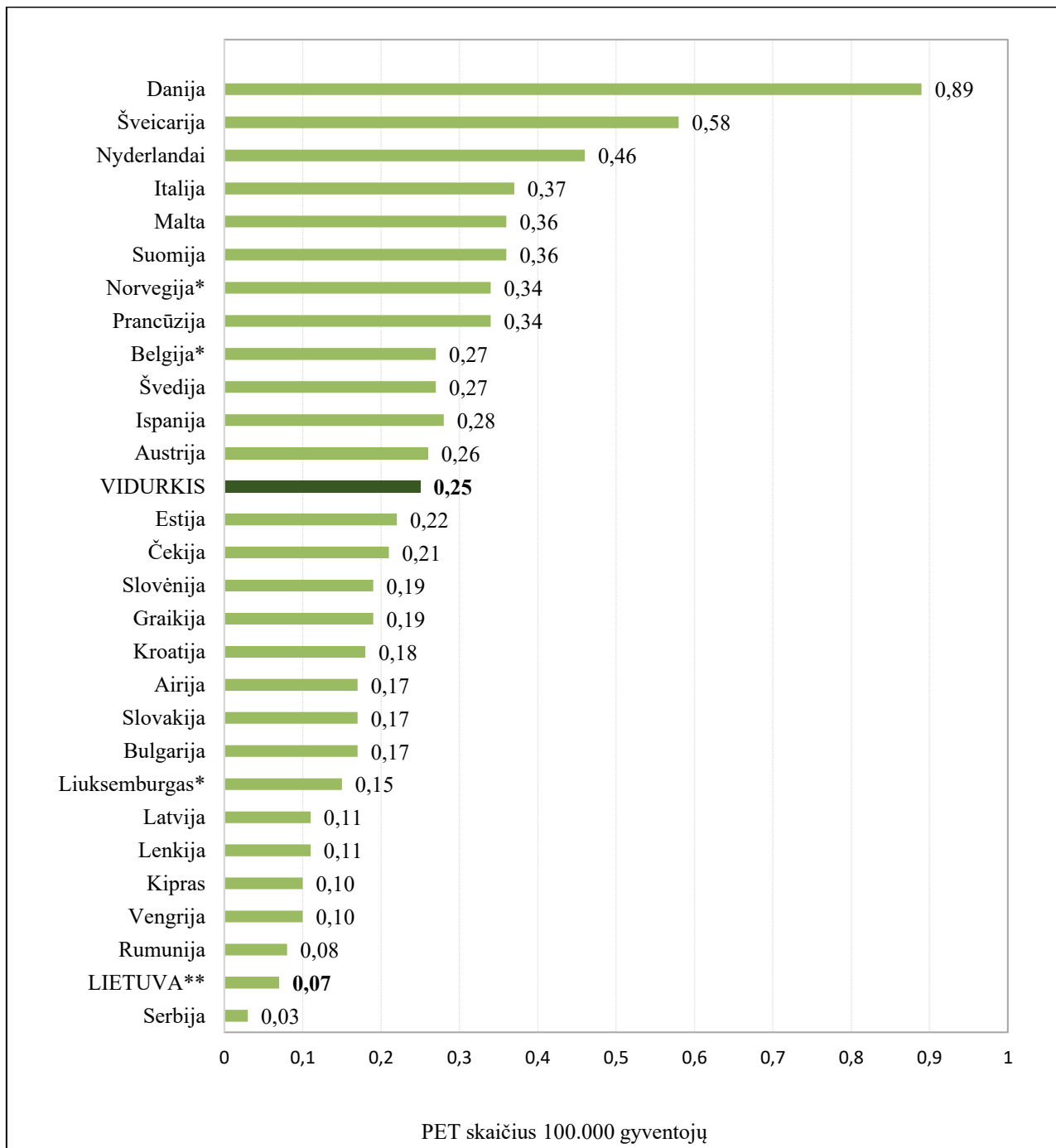
1 pav. PET skaičius 1 mln. gyventojų Europos šalyse 2024–2023 m. (OECD)

Pastabos. Šaltinis * – 2024 m. OECD duomenys; ** – 2025 m. Akreditavimo tarnybos duomenys.

Eurostat. Europos Sąjungos statistikos agentūros „Eurostat“ naujausi turimi 2024-2023 m. duomenys apie PET pateikti 2 pav. 28 Europos šalių vidurkis – 0,25 PET priemonės 100.000 gyventojų (2 pav.).

2 pav. PET skaičius 100.000 gyventojų Europos šalyse 2024–2023 m. (Eurostat)

Pastaba. *-2024 m. duomenys, ** – 2025 m. Akreditavimo tarnybos duomenys.

Nėra priimtų bendrų tarptautinių standartų, nurodančių, koks PET priemonių skaičius ir santykis su gyventojų skaičiumi, turėtų būti. Remiantis PET prieinamumo Europoje analize, rekomenduojama, jog 1 PET būtų skirtas - 1,5 mln. gyventojų.

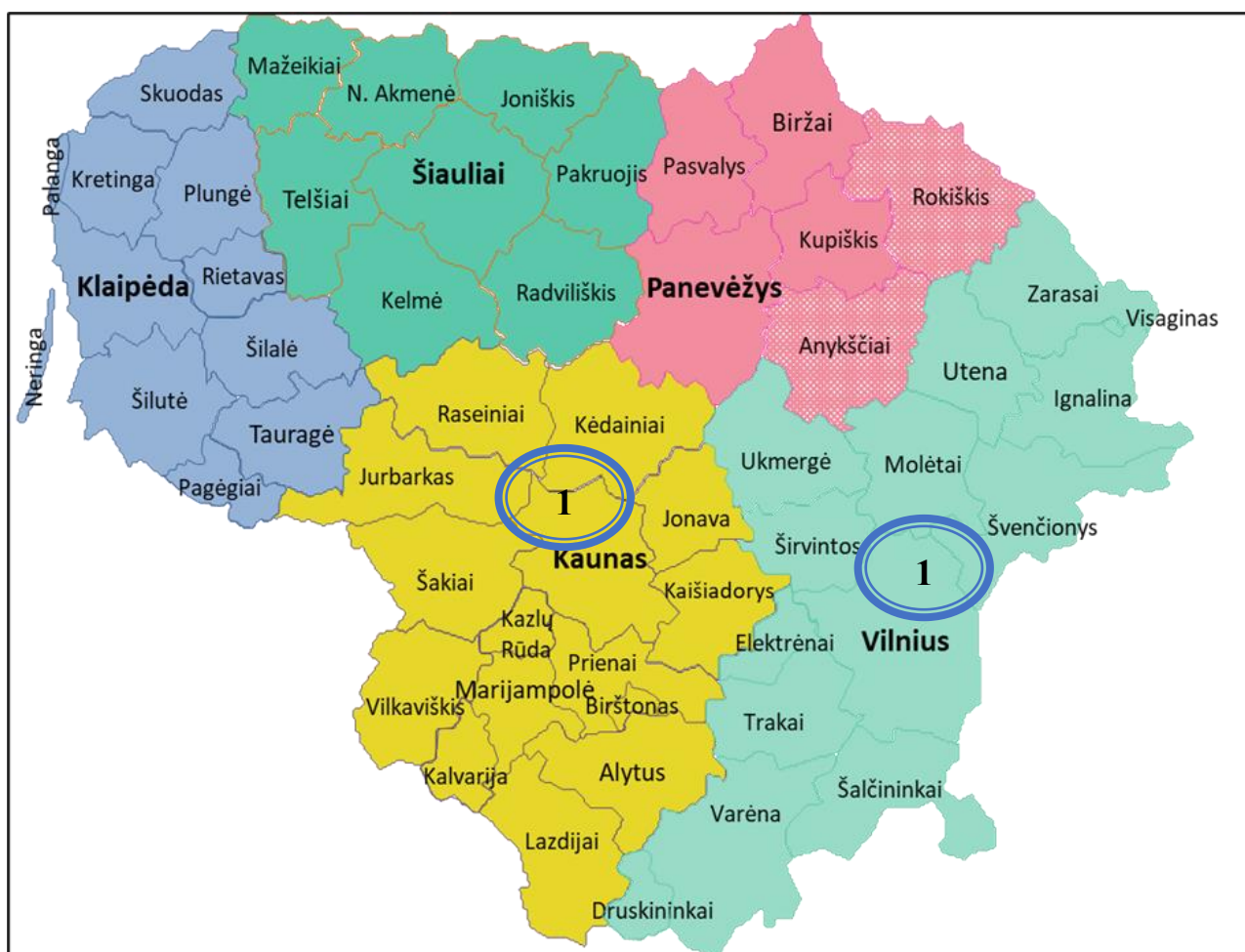
II. PET/KT LIETUVOS SPĮ

1. PET/KT PASISKIRSTYMAS FUNKCINIUOSE REGIONUOSE

Akreditavimo tarnybos 2025 m. duomenimis, po 1 PET/KT yra instaliuota ir eksploatuojama Kauno ir Vilniaus funkciniuose regionuose (3 pav.). Remiantis Valstybės duomenų agentūros duomenimis apie Lietuvos gyventojų skaičių, Kauno funkciniam regione 100 000-ių gyventojų tenka 0,12 PET/KT, Vilniaus funkciniam regione – 0,10 PET/KT.

Reikėtų atkreipti dėmesį, jog PET yra tik Kauno ir Vilniaus funkciniuose regionuose, tačiau jie yra prieinami ne tik šių dviejų funkinių regionų gyventojams, o su jais teikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos visų Lietuvos sveikatos funkinių regionų gyventojams.

3 pav. PET/KT skaičius viešosiose SPĮ pagal funkinius regionus (2025 m.)

2. PET/KT PASISKIRSTYMAS PAGAL EKSPLOATACINĮ AMŽIŲ

Lietuvoje naudoti PET/KT buvo pagaminti 2011 m. (LSMU ligoninė VšĮ Kauno klinikos) ir 2023 m. (VšĮ VUL Santaros klinikos), įsigyti 2012 m. (LSMU ligoninė VšĮ Kauno klinikos) ir 2023 m. (VšĮ VUL Santaros klinikos) (1 lent.).

Metodika. Eksploatacinis amžius skaičiuotas pagal Kanados sveikatos informacijos instituto taikomą metodiką, kai iš ataskaitinių metų (šiuo atveju 2025 m. gruodžio 31 d.) atimama PET/KT priemonės naudojimo pradžios data.

Reikšmė. Ilgesnio (didesnio) eksploatacinio amžiaus (senesnės) priemonės siejamos su didesne nepageidaujamų įvykių ir techninių gedimų rizika, atsarginių dalių trūkumu, didesnėmis remonto ir techninės priežiūros išlaidomis, mažesne tyrimų vaizdinimo kokybe, didesne pacientų apšvita jonizuojančiąja spinduliuote. Kita vertus, pažymėtina, kad priemonių techninis atnaujinimas arba naujų priemonių įsigijimas taip pat susijęs su didelėmis pradinėmis investicijomis ir didesniais kvalifikaciniais reikalavimais sveikatos priežiūros specialistams.

Radiologinės ir elektromagnetinės pramonės Europos Koordinavimo komitetas (*European Coordination Committee of the Radiological, Electromedical and Healthcare IT Industry*) rekomenduoja, kad ne mažiau kaip 60 % naudojamų medicinos priemonių būtų ne senesnės kaip 5 m., iki 30 % – 6-10 m. senumo ir iki 10 % – senesnių kaip 10 m.

Eksploatacinio amžiaus vidurkis tiesiogiai priklauso nuo nurašytų bei naujai įsigytų medicinos priemonių kaitos. 2025 m. gydymo įstaigose naudotų PET/KT **eksploatacinio amžiaus vidurkis – 7,7 m.** (3 lent.). Viršijančios 10 m. senumo ribą technologijos laikomos neatitinkančiomis šiuolaikinių technologijų, jas būtina pakeisti naujomis.

3 lentelė. PET/KT pasiskirstymas pagal eksploatacinį amžių (2025 m.)

Asmens sveikatos priežiūros įstaigų pavadinimai	Funkciniai regionai	Vidutinis PET/KT eksploataavimo amžius (metais)
LSMU ligoninė VšĮ Kauno klinikos	Kauno	13,4
VšĮ VUL Santaros klinikos	Vilniaus	2,0
Vidurkis		7,7

3. PET TECHNINĖS CHARAKTERISTIKOS

Tipas (PET, PET/KT, PET/MRT). Abu Lietuvoje naudojami pozitronų emisijos tomografai yra kombinuoti su kompiuteriniais tomografais (PET/KT).

Injektoriaus tipas (automatinis/ be injektoriaus). PET priemonės gali būti su automatiu injektoriumi, su kuriuo pacientui/ tiriamajam suleidžiamas radiofarmakologinis preparatas. Jei PET neturi injektoriaus, procedūros metu preparatą suleidžia sveikatos priežiūros specialistas. Lietuvoje esantys PET/KT turi automatinį injektorių.

Tipas (stacionarus/ mobilus). Abu Lietuvoje naudojami PET/KT yra stacionarūs.

4. NAUDOJIMO INTENSYVUMAS (TYRIMŲ SKAIČIUS)

Atliktų tyrimų ir procedūrų (toliau – tyrimų) skaičius. Lietuvoje 2025 m. su 2 PET/KT iš viso atlikta **4 124** tyrimai, tai 5,6% daugiau nei praėjusiais metais (2024 m. - 3 905). Daugiau tyrimų buvo atlikta VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikose (4 lent.).

4 lentelė. PET/KT tyrimų skaičius 2025–2024 m. SPĮ

Asmens sveikatos priežiūros įstaigos	Funkciniai regionai	Atliktų tyrimų skaičius per metus			
		2025 m.		2024 m.	
		n	%	n	(%)
LSMU ligoninė VšĮ Kauno klinikos	Kauno	1 799	44	2020	52%
VšĮ VUL Santaros klinikos	Vilniaus	2 325	56	1885	48%
Iš viso:		4 124	100%	3 905	100%

PET/KT naudojimo intensyvumas skirstomas į 3 kategorijas, priklausomai nuo atliekamų tyrimų skaičiaus per metus (5 lent.). Pagal per metus atliktų tyrimų skaičių, Lietuvoje 1 PET/KT naudojamas mažu intensyvumu (< 2 000 tyrimų per metus). kitas vidutiniu intensyvumu (2 000 – 4000 tyrimų per metus).

5 lentelė. PET/KT naudojimo intensyvumo klasifikacija

Naudojimo intensyvumas	Tyrimų skaičius per metus	Atitinkantis PET/KT skaičius Lietuvoje	
		2025 m.	2024 m.
mažas	< 2 000	1 (50%)	1 (50%)
vidutinis	2 000 – 4 000	1 (50%)	1 (50%)
intensyvus	> 4 000	0 (0%)	0 (0%)
IŠ VISO		2 (100%)	2 (100%)

Tyrimų skaičius 1 000-iui gyventojų. Akreditavimo tarnybos duomenimis, 2025 m. su PET/KT priemonėmis iš viso buvo atlikta **4 124 tyrimų** (6 lent.). Pagal Valstybės duomenų agentūros gyventojų skaičiaus duomenis, Lietuvoje 2025 m. 1 000 gyventojų teko **vidutiniškai 1,4 tyrimo**. Palyginus su 2024 m. šis rodiklis padidėjo 5,9 %.

6 lentelė. PET/KT tyrimų skaičiaus pasiskirstymas pagal gyventojų skaičių (2025 m.)

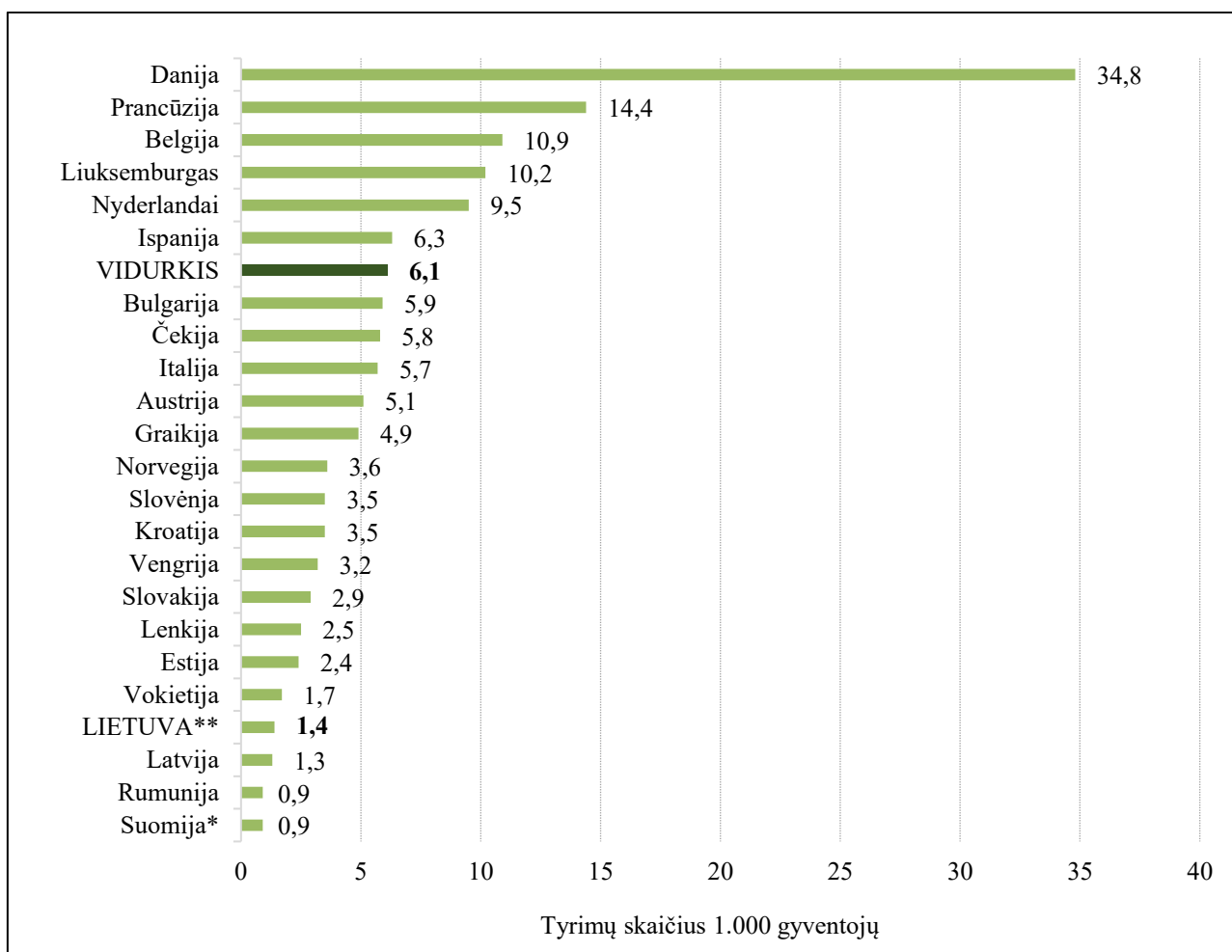
Rodikliai	Metai	
	2025 m.	2024 m.
PET/KT skaičius Lietuvos SPI	2	2
PET/KT procedūrų skaičius Lietuvos SPI	4 124	3 905
Gyventojų skaičius metų pradžioje*	2 886 883	2 890 219
PET/KT tyrimų skaičius/1 tūkst. gyventojų	1,4	1,4
PET/KT tyrimų skaičius/100 tūkst. gyventojų	143	135

Pastabos: * – atitinkamai 2025 m. ir 2026 m. pradžioje

OECD. Remiantis OECD pateiktais naujausiais duomenimis, daugiausiai PET tyrimų 1 000 gyventojų teko Danijoje (34,8 tyrimai/ 1 000 gyv.) (4 pav.). Pateikti duomenys reprezentuoja 23 Europos šalių statistiką. OECD 2023 m. duomenimis, 23 Europos regiono šalių vidurkis – 6,1 tyrimai/1 000 gyv. Lietuvos naujausias (2025 m.) rodiklis – 1,4 tyrimo/ 1 000 gyv.

Kadangi iš OECD pateiktų duomenų išvestas vidurkis nereprezentuoja viso Europos regiono, tiesioginis Lietuvos ir Europos šalių vidurkio lyginimas nėra absoliučiai tikslus.

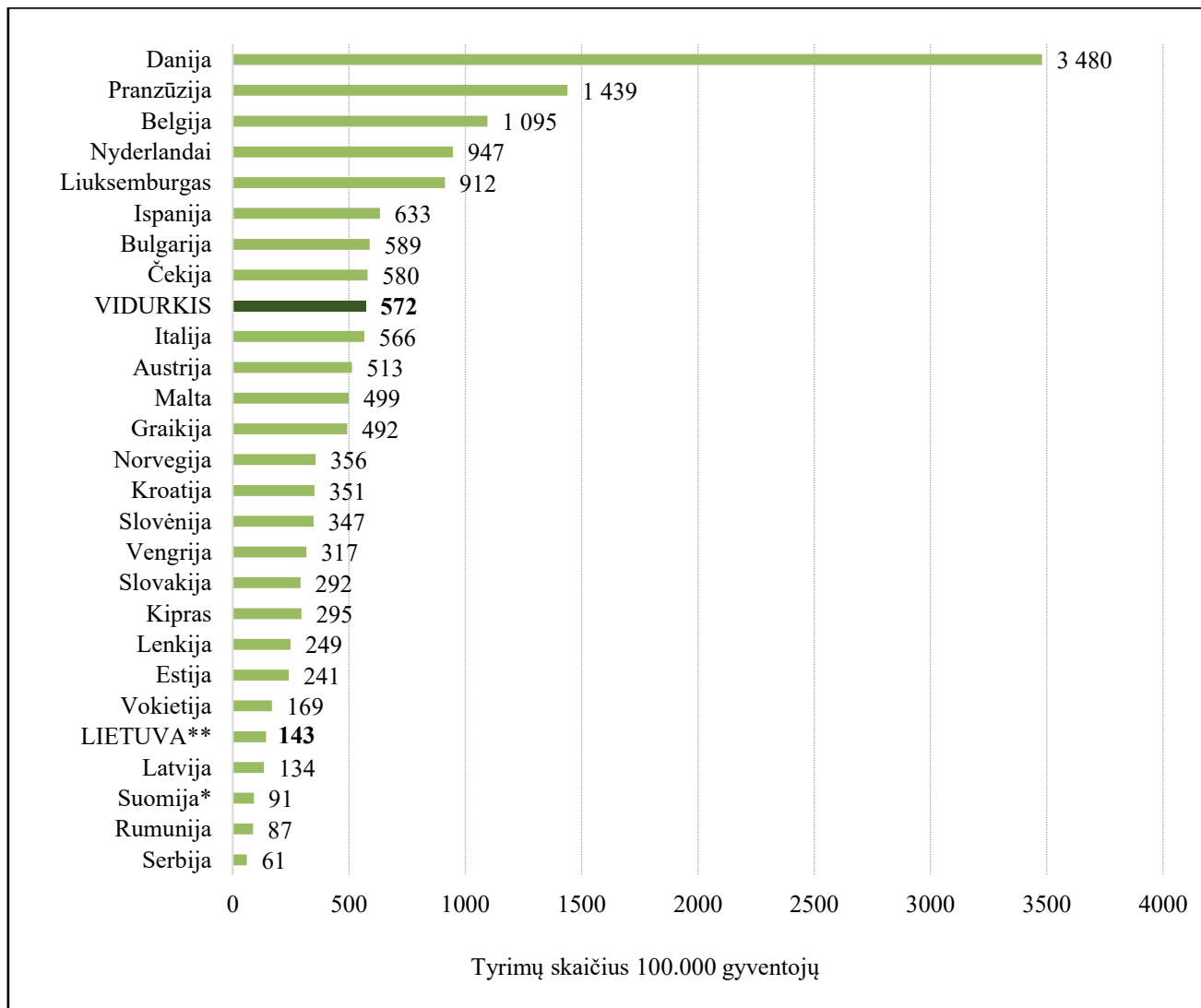
4 pav. PET tyrimų skaičius 1 000 gyventojų Europoje 2023 m. (OECD)

Pastabos. Šaltinis * – 2024 m. OECD duomenys; ** – 2025 m. Akreditavimo tarnybos duomenys

Eurostat. Pagal Europos Sąjungos statistikos agentūrą „Eurostat“ turimus 2023 m. duomenis, daugiausiai PET tyrimų 100.000 gyventojų teko Danijoje (3 480 tyrimų) (5 pav.). Pateikti duomenys reprezentuoja 26 Europos šalių statistiką.

5 pav. PET tyrimų skaičius 100.000 gyventojų Europoje 2023 m. (Eurostat)

Pastabos. Šaltinis * – 2024 m. Eurostat duomenys, ** – 2025 m. Akreditavimo tarnybos duomenys.

Vidutinis vienu PET/KT aparatu atliekamų tyrimų skaičius per mėnesį. 2025 m. Lietuvoje vienu PET/KT aparatu vidutiniškai per mėnesį buvo atlikta **172 tyrimai**, t. y. **8,2** tyrimo per 1 d. d. Palyginimui, 2024 m. vienu PET/KT aparatu vidutiniškai per mėnesį buvo atlikta 163 tyrimai (7,8 tyrimo per 1 d. d.).

5. NAUDOJIMO INTENSYVUMAS (NAUDOJIMO VALANDŲ SKAIČIUS)

Su PET/KT dirbtų valandų skaičius per metus, mėnesį, per 1 d. d. Akreditavimo tarnybos duomenimis, Lietuvoje 2025 m. su kiekvienu PET/KT dirbta **3 520 val.** per metus,

vidutiniškai 147 valandos per mėnesį, t. y. 7,0 val. per 1 d. d. Intensyviau dirbta su PET/KT, esančiu LSMU ligoninės VŠĮ Kauno klinikose: 1854 val. per metus, vidutiniškai 155 val. per mėnesį arba 7,4 val. per 1 d. d. VŠĮ VUL Santaros klinikose PET/KT naudojimo intensyvumas buvo mažesnis: 1666 val. per metus, vidutiniškai 139 val. per mėnesį arba 6,6 val. per 1 d. d.

6. PET/KT NAUDOJIMO IŠLAIDOS LIETUVOS SPI

Bendra 2025 m. eksploatuotų Lietuvos SPI PET/KT įsigijimo vertė yra 6,8 mln. EUR. LSMU ligoninės VŠĮ Kauno klinikose eksploatuojamo PET/KT įsigijimo vertė (kaina) yra 3,2 mln. EUR (7 lent.). VŠĮ VUL Santaros klinikose įsigyto PET/KT (2023 m.) kaina 3,6 mln. EUR.

7 lentelė. Lietuvos SPI eksploatuotų PET/KT įsigijimo kaina

Įsigijimo metai	Įsigytų PET skaičius	Įsigijimo kaina (Eur) su priedais/ vnt.
2012	1	3 220 545,64
2023	1	3 629 987,9
Iš viso įsigijimo išlaidų, EUR:		6 850 533,54

Kiti SPI pateikti duomenys, susiję su PET/KT naudojimo išlaidomis 2025 m. pateikti 8 lentelėje.

8 lentelė. PET/KT naudojimo išlaidos (Eur) Lietuvos SPI 2025 m.

SPI pavadinimas	Pagaminimo data	Įsigijimo data	KT sluoksnių sk.	Tipas	Įsigijimo kaina su priedais, Eur	Naudojimo vidutinės mėn. išlaidos
LSMU ligoninė VŠĮ Kauno klinikos	2011	2012.02.21	64	AU, ST	3 220 545,64	3708,14
VŠĮ VUL Santaros klinikos	2023	2023.10.23	32	AU, ST	3 629 987,9	2448,1

POZITRONŲ EMISIJOS TOMOGRAFŲ NAUDOJIMO LIETUVOS SPĮ IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

I. Pozitronų emisijos tomografų kombinuotų su kompiuteriniais tomografais (PET/KT) skaičius

Akreditavimo tarnybos 2025 m. duomenimis, Lietuvos asmens sveikatos priežiūros įstaigose buvo 2 PET/KT, visi viešosiose tretinio lygio ir specializuotas asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiose gydymo įstaigose.

- Atitinkamai 1 milijonui gyventojų teko 0,7 PET/KT Lietuvoje. OECD 2023–2024 m. duomenimis Europos šalių rodiklis – 2,6 PET/ 1 mln. gyv. Palyginus kaimyninių-regioninių šalių duomenis, Lietuvos rodiklis vienas mažiausių, Latvijoje – 1,1 PET/1 mln. gyv., Lenkijoje – 1,1 PET/1 mln. gyv., Estijoje – 2,2 PET/1 mln. gyv.
- 100 tūkst. Lietuvos gyventojų teko 0,07 PET/KT. Lietuvos rodiklis nesiekia Europos šalių rodiklio (Eurostat duomenys) – 0,25 PET/100 000 gyv. PET/KT eksploatuojami tik 2 funkcinuose regionuose – Vilniaus ir Kauno, tačiau su jais teikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos visų Lietuvos sveikatos funkcinų regionų gyventojams.

❖ Rekomendacija

Analizės duomenys rodo, kad egzistuoja galimybės didinti PET/KT skaičių atskiruose funkcinuose regionuose plečiant specializuotų gydymo įstaigų tinklą, tačiau priimant plėtros sprendimus būtina atsižvelgti į : demografinius šalies rodiklius, gydymo įstaigų infrastruktūros galimybes bei PET/KT paslaugų teikimo kaštus.

II. Pozitronų emisijos tomografų kombinuotų su kompiuteriniais tomografais eksploatacinis amžius

Medicinos priemonės eksploatacinis amžius – vienas iš svarbių veiksnių, turintis įtakos teikiamų paslaugų kokybei, sumažinantis nepageidaujamų įvykių riziką bei išlaidas medicinos priemonės gedimų ir techninės priežiūros atvejais. Eksploatacinio amžiaus vidurkis tiesiogiai priklauso nuo nurašytų bei naujai įsigytų medicinos priemonių kaitos.

- 2025 m. vidutinis PET/KT eksploatacinis amžius šalies gydymo įstaigose buvo 7,7 m. Vertinant pagal tarptautines rekomendacijas, tai laikytina neatitinkančiomis šiuolaikinių technologinių reikalavimų, todėl artimiausioje ateityje būtina planuoti seniausių priemonių atnaujinimą.

Remiantis analizės duomenimis, vidutinis PET/KT eksploatacinis amžius signalizuoja apie tai, kad būtina sistemingai planuoti PET/KT atnaujinimo procesus.

❖ *Rekomendacija*

Atsižvelgiant į tarptautines rekomendacijas dėl PET/KT rekomenduojamos eksploatavimo trukmės tikslinga šiuo metu Kauno klinikos eksploatuojamą priemonę keisti nauja, technologiškai bei ekonomiškai pažangesne PET/KT priemone.

III. Pozitronų emisijos tomografų kombinuotų su kompiuteriniais tomografais naudojimo intensyvumas

Medicinos priemonės naudojimo intensyvumas tiesiai susijęs su gydymo įstaigos teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų lygiu bei infrastruktūros pajėgumais. Optimalus medicinos priemonių panaudojimas užtikrina tinkamą ir greitą sveikatos priežiūros paslaugų suteikimą, aukštą sveikatos priežiūros kokybę bei pacientų pasitenkinimą, minimalias išlaidas. 2025 m. analizės duomenys rodo, kad per metus šalies gydymo įstaigose atlikta 4 124 tyrimai, tai 5,6% daugiau nei praėjusiais metais. Atliekant analizę, PET/KT naudojimo intensyvumas vertintas pagal:

- vidutinį atliktų tyrimų skaičių per mėnesį. 2025 m. PET/KT vidutiniškai atliko 172 tyrimai per mėnesį ir tai net 5,5% daugiau nei 2024 m.
- PET/KT naudojimo intensyvumo klasifikaciją. Apibendrinus 2025 m. duomenis, PET/KT naudoti mažu ir vidutiniu intensyvumu.
- kitus PET/KT naudojimo rodiklius. Vidutiniškai per metus 1 000 gyventojų teko – 1,4 PET/KT tyrimas. OECD duomenimis Europos šalių vidurkis 1 000 gyv. – 6,1 tyrimai. Vilniaus funkciniam regione atliekamų PET/KT tyrimų skaičius sudaro 56% visų šalyje atliekamų šio tipo tyrimų. Šalies PET/KT naudojimo rodikliai maži ir nesiekia Europos šalių vidurkio.

❖ *Rekomendacija*

Apibendrinant galima teigti, kad neišnaudojami visi PET/KT pajėgumai. Atsižvelgiant į tai, reikalingi atsakingi sprendimai (technologiškai pasenusių priemonių atnaujinimas, darbo laiko ilginimas, papildomo personalo įdarbinimas, pacientų srautų valdymas) užtikrinantys šiuo metu neefektyvų PET/KT pajėgumų panaudojimą gydymo įstaigose.

LITERATŪRA

1. Valstybės duomenų agentūros portalas. Prieiga internetu: <http://osp.stat.gov.lt/>
2. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Prieiga internetu: http://stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=HEALTH_STAT#
3. EUROSTAT. Prieiga internetu: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Main_Page
4. European Coordination Committee of the Radiological, Electromedical and Healthcare IT Industry. COCIR Diagnostic medical imaging devices. Prieiga internetu: <https://www.cocir.org/publication/cocir-radiotherapy-age-profile-density-2025-edition/>